

Bilag til tillægsbet. o. lovf. vedr. straffeloven m.v.

materielle og processuelle krav, der skal være opfyldte, og formuleringen af betingelserne er tilstrækkeligt præcise.

3. Derudover er det et krav efter EMRK artikel 8, stk. 2, at indgrebet skal varetage et anerkendelsesværdigt formål. Efter artikel 8, stk. 2, kan et indgreb være begrundet i hensynet til at »forebygge ... forbrydelse«. Formuleringen dækker ikke kun over kriminalitetsforebyggelse men tillige bekæmpelse. Hemmelig ransagning i efterforskningsøjemed må efter Justitsministeriets opfattelse antages at varetage et anerkendelsesværdigt formål efter konventionen, jf. f.eks. Niemietz mod Tyskland, dom af 16. december 1992, EMD 251-B, der vedrørte en strafferetlig efterforskning mod en tredjerson.

4. For at en hemmelig ransagning efter retsplejelovens § 799 skal være i overensstemmelse med EMRK artikel 8, kræves endvidere, at indgrebet skal være nødvendigt i et demokratisk samfund.

Heri ligger et krav om proportionalitet. Dette indebærer, at det pågældende indgreb skal være et egnet middel til at forfølge formålet, og at det pågældende middel eller indgreb er det mindst indgribende til at forfølge formålet.

Da artikel 8, stk. 2, er en undtagelse fra hovedreglen i artikel 8, stk. 1, skal den fortolkes indskrænkende, ligesom behovet eller nødvendigheden skal godtgøres på overbevisende måde, jf. Funke mod Frankrig, dom af 25. februar 1993, EMD 256-A, præmis 55, og Mialhe mod Frankrig, dom af 25. februar 1993, EMD 256-C, præmis 36.

I hvert fald ved alvorligere former for kriminalitet har medlemsstaterne en skønsmargin med hensyn til valg af foranstaltninger ved kriminalitetsbekæmpelse, både for så vidt angår foranstaltninger generelt og i forhold til den enkelte sag, jf. Murray mod Storbritannien, dom af 28. januar 1994, EMD 300-A, præmis 90, der vedrørte terrorisme, og Klass and Others mod Tyskland, dom af 6. september 1978, EMD 28, præmis 49, der vedrørte terrorisme og statsfjendtlig virksomhed i øvrigt.

Konventionsorganerne vil ved vurderingen af nødvendigheden foretage en vurdering af, om der er en rimelig balance mellem på den ene side hensynet til individets rettigheder og på den anden side statens pligt over for samfundet (beskyttelse og bekæmpelse af krimina-

litet), jf. Murray mod Storbritannien, præmis 91.

5. Som anført af Menneskerettighedscentret ses der ikke at foreligge praksis fra Menneskerettighedsorganerne om hemmelig ransagning i efterforskningsøjemed. Dette betyder imidlertid ikke, at der ikke findes praksis af direkte betydning for vurderingen af lovforslagets forenelighed med EMRK.

Sagen Klass and Others mod Tyskland, dom af 6. september 1978, EMD 28, vedrørte en tysk lovgivning, hvorefter der kunne foretages indgreb i meddelelshemmeligheden, uden at de involverede fik underretning, og hvor de involverede først fik underretning, når dette kunne ske uden skade for det formål, der begrundede indgrebet, hvilket i visse tilfælde betød, at der ikke blev givet underretning. Det pågældende indgreb var begrundet i hensynet til statens sikkerhed og forebyggelse af kriminalitet. I dommen anføres det, at sådanne indgreb må være »strengt nødvendige«, jf. præmis 42. Domstolen lagde vægt på den tekniske udvikling inden for spionage og efterretning og udviklingen i terrorisme, jf. præmis 48. Domstolen udtalte, at det måtte accepteres, at sådanne indgreb »under særlige betingelser« kan være nødvendige i et demokratisk samfund, jf. præmis 48.

Ved vurderingen af, om et sådant hemmeligt indgreb var i overensstemmelse med artikel 8, lagde Domstolen vægt på, om der var »passende og effektive garantier mod misbrug«, jf. præmis 50. Dette kriterium genfindes i andre sager, jf. Funke-sagen, præmis 56, og Mialhe-sagen, præmis 37, om toldmyndigheders ransagning og beslaglæggelse.

Domstolen udtalte videre, at der måtte foretages en konkret vurdering. Domstolen udtalte, at foreneligheden afhænger af en sags konkrete omstændigheder, herunder de mulige foranstaltningers karakter, omfang og varighed, betingelserne for at iværksætte sådanne foranstaltninger, de myndigheder, der er kompetente til at tillade, udføre og kontrollere sådanne foranstaltninger, og hvilke retsmidler der er tilgængelige efter national ret, jf. præmis 50.

Domstolen lagde endvidere vægt på, om retsgrundlaget indeholdt betingelser og begrænsninger (limitative conditions), herunder om, hvem der kunne træffe beslutning, og hvilken fremgangsmåde der skulle følges, jf. præmis 51 og 52. Der kan i denne forbindelse tilli-